

2012
B.A./B.Sc.(General)-1st Semester
Political Science
Paper: Political Theory-I
(In all mediums)

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 90

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. 1 which is compulsory and selecting one question from each Unit.

_ *_ *_ _

- I. Attempt any nine questions of the following in about 10-20 words each: -
- (a) What do you mean by Political Science?
 - (b) What is the contribution of sociology to Political Science?
 - (c) What is the contribution of History to Political Science?
 - (d) Which element of state is more important?
 - (e) Write down any two differences between State and Government.
 - (f) Explain Hobbes's views about State of Nature.
 - (g) What is Locke view about Human Nature?
 - (h) What is General Will?
 - (i) What is Marxist view about the nature of state?
 - (j) Why Gandhiji was against present state?
 - (k) What do you mean by welfare state?
 - (l) Why Marxist are against the state?
 - (m) What do you mean by Internal Sovereignty?
 - (n) What do you mean by Political System?
 - (o) What is Pluralistic view of Sovereignty? (9×2)

UNIT – I

- II. Explain the scope of Political Science. (18)
- III. Explain the relationship between the Political Science and Economics. (18)

UNIT – II

- IV. Explain the essential elements of State. (18)
- V. Explain the social contract theory regarding the origin of the state. (18)

UNIT – III

- VI. Explain the liberal theory about the nature of state. (18)
- VII. Discuss the main functions of socialist state. (18)

UNIT – IV

- VIII. Define sovereignty and discuss its main characteristics. (18)
- IX. Discuss the main features of Political System. (18)

_ *_ *_ _

(Hindi/Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਪਾँਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉਤਰ ਦੇ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਸੇ ਏਕ-ਏਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਾ ਚਧਨ ਕਰੇ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅਨਿਵਾਰਯ ਹੈ।

*_**_

1. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਨੌ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ) ਕਾ ਉਤਰ 10-20 ਸ਼ਬਦਾਂ ਮੇਂ ਦੀਜਏ:-

- (ਕ) ਰਾਜਨੀਤਿਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ?
- (ਖ) ਰਾਜਨੀਤਿਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਕਯਾ ਧੇਨ ਹੈ?
- (ਗ) ਰਾਜਨੀਤਿਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੀ ਇਤਿਹਾਸ ਕੀ ਕਯਾ ਧੇਨ ਹੈ?
- (ਘ) ਰਾਜ ਕਾ ਕੌਨ ਸਾ ਤਕ ਸਬਸੇ ਜਯਾਦਾ ਸਹਤ੍ਵਪੂਰਨ ਹੈ?
- (ਙ) ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਬੀਚ ਕੋਏ ਦੋ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
- (ਚ) ਹਾਕਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਅਵਸਥਾ ਸਮਬੰਧੀ ਕਯਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ?
- (ਛ) ਲੋਕ ਕੇ ਸਾਨਤ੍ਰ ਸਵਭਾਵ ਸਮਬੰਧੀ ਕਯਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ?
- (ਜ) ਆਮ ਝੁਲਾ ਕਯਾ ਹੈ?
- (ਝ) ਰਾਜ ਕੇ ਸਵਰੂਪ ਸਮਬੰਧੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਯਾ ਹੈ?
- (ਞ) ਗਾਂਧੀਜੀ ਵਰਤਮਾਨ ਰਾਜ ਕੇ ਕਿਰੂਫ਼ ਕਯੋਂ ਥੇ?
- (ਟ) ਕਲਯਾਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ?
- (ਠ) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਰਾਜ ਕੇ ਕਿਰੂਫ਼ ਕਯੋਂ ਹੈ?
- (ਡ) ਅੰਤਰਿਕ ਪ੍ਰਮੁਸ਼ਤਾ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ?
- (ਫ) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਸੇ ਆਪਕਾ ਕਯਾ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਹੈ?
- (ਭ) ਪ੍ਰਮੁਸ਼ਤਾ ਕਾ ਬਹੁਲਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਕਯਾ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

2. ਰਾਜਨੀਤਿਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਖੇਤ੍ਰ ਕੀ ਕ੍ਯਾਫ਼ਾ ਕਰੋ।
3. ਰਾਜਨੀਤਿਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਤਥਾ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕੀ ਕ੍ਯਾਫ਼ਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

4. ਰਾਜ ਕੇ ਜਰੂਰੀ ਤਕੌਂ ਕੀ ਕ੍ਯਾਫ਼ਾ ਕਰੋ।
5. ਰਾਜ ਕੇ ਜਨਮ ਸਬੰਧੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝੌਤੇ ਕੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਕ੍ਯਾਫ਼ਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

6. ਰਾਜ ਕੇ ਸਵਰੂਪ ਸਮਬੰਧੀ ਤਦਾਰਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕੀ ਕ੍ਯਾਫ਼ਾ ਕਰੋ।
7. ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਜ ਕੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਯੋਂ ਕੀ ਕ੍ਯਾਫ਼ਾ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

8. ਪ੍ਰਮੁਸ਼ਤਾ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਤਥਾ ਇਸਕੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
9. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਕੀ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਓਂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

*_**_

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

*_**_

1. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ (ਹਰ ਇੱਕ) ਦੇ ਉੱਤਰ 10-20 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ:-

- (ੳ) ਰਾਜਨੀਤੀਸ਼ਾਸਤਰ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (ਅ) ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ?
- (ੲ) ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀਸ਼ਾਸਤਰ ਨੂੰ ਕੀ ਦੇਣ ਹੈ?
- (ਸ) ਰਾਜ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਮਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ?
- (ਹ) ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਦੋ ਅੰਤਰ ਲਿਖੋ।
- (ਕ) ਹਾਬਸ ਦੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਅਵਸਥਾ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ?
- (ਖ) ਲੋਕ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ?
- (ਗ) ਆਮ ਈਛਾ ਕੀ ਹੈ?
- (ਘ) ਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਸੰਬੰਧੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕੀ ਹੈ?
- (ਙ) ਗਾਂਧੀਜੀ ਵਰਤਮਾਨ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕਿਉਂ ਸਨ?
- (ਚ) ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (ਛ) ਮਾਰਕਸਵਾਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕਿਉਂ ਹਨ?
- (ਜ) ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (ਝ) ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?
- (ਞ) ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦਾ ਬਹੁਲਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕੀ ਹੈ?

ਭਾਗ-1

2. ਰਾਜਨੀਤੀਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
3. ਰਾਜਨੀਤੀਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-2

4. ਰਾਜ ਦੇ ਜਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
5. ਰਾਜ ਦੇ ਜਨਮ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਝੌਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

6. ਰਾਜ ਦੇ ਸਰੂਪ ਸੰਬੰਧੀ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
7. ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-4

8. ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਉ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
9. ਰਾਜਨੀਤਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

*_**_